

METODOLOGIA BADAŃ NAD JĘZYKIEM
(wykłady dla I roku studiów II stopnia,
filologia polska, studia stacjonarne)

Zajęcia trwają przez dwa semestry, kończą się zaliczeniem na stopień. Zaliczenie każdego z semestrów odbywa się na podstawie pisemnego sprawdzianu lub ustnego kolokwium. Dopuszczalne są dwie nieobecności na zajęciach. Studenci powinni się wykazać znajomością materiału omawianego na wykładzie oraz wskazanych lektur.

SEMESTR DRUGI:

1. 19 II – SEMANTIC PRIMITIVES I ICH KONFIGURACJE W RÓŻNYCH JĘZYKACH.

- A. Wierzbicka, *Język – umysł – kultura*, wybór prac pod red. J. Bartmińskiego, Warszawa 1999.
- A. Wierzbicka, *Semantyka. Jednostki elementarne i uniwersalne*, Lublin 2006.
- A. Wierzbicka, *Uniwersalne pojęcia ludzkie i ich konfiguracje w różnych kulturach*, „Etnolingwistyka” 1991 nr 4.

2. 26 II – WPROWADZENIE DO SEMANTYKI. Co to jest znaczenie? NAJWAŻNIEJSZE WSPÓLCZESNE TEORIE SEMANTYCZNE.

- R. Grzegorzczkowska, *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*, Warszawa 2001.
- R. Tokarski, *Konotacja jako składnik treści słowa*, w: *Konotacja*, red. J. Bartmiński, Lublin 1988.
- R. Tokarski, *Światy za słowami. Wykłady z semantyki leksykalnej*, Lublin 2014.

3. 5 III – PODSTAWY PRAGMATYKI. Teoria aktów mowy Johna L. Austina. Opis czynności mowy Johna Searle’a.

- J. Austin, *Mówienie i poznawanie*, przełożył, wstępem i przypisami opatrzył B. Chwedeńczuk, Warszawa 1993.
- J. Searle, *Czym jest akt mowy?*, „Pamiętnik Literacki” 1980 nr 2.
- J. Searle, *Czynności mowy. Rozważania z filozofii języka*, przeł. B. Chwedeńczuk, Warszawa 1987.

4. 12 III – BADANIE INTENCJI NADAWCY – KONCEPCJA KOOPERACJI PAULA GRICE’A.

- H. P. Grice, *Logika i konwersacja*, przeł. J. Wajszczuk, „Przegląd Humanistyczny” 1977 nr 6; lub *Logika a konwersacja*, przeł. B. Stanosz, w: *Język w świetle nauki*, red. B. Stanosz, Warszawa 1980.

5. 19 III – PROBLEMY ETYKIETY JĘZYKOWEJ.

- M. Marcjanik, *Polska grzeczność językowa*, Kielce 1997.

6. 26 III – TEORIA RELEWANCJI SPERBERA I WILSON. NOWE MODELE KOMUNIKACYJNE.

- B. Lenartowicz, *Główne pojęcia i kierunki w pragmatyce językoznawczej*, w: *Prace z pragmatyki, semantyki i metodologii semiotyki*, red. J. Pelc, Wrocław 1991.
- D. Sperber, D. Wilson, *Teoria relewancji. Komunikacja i poznanie*, red. M. Jodłowiec, A. Piskorska, Kraków 2011.

7. 9 IV – TEKST JAKO OBIEKT ZAINTERESOWAŃ LINGWISTYKI. Gatunkowe wzorce wypowiedzi.

- R. A. de Beaugrande, W. U. Dressler, *Wstęp do lingwistyki tekstu*, Warszawa 1990.
T. Dobrzyńska, *Tekst. Próba syntezy*, Warszawa 1993.
A. Wierzbicka, *Genry mowy*, w: *Tekst i zdanie*, red. T. Dobrzyńska, E. Janus, Wrocław 1983.

8. 16 IV – JEZYK JAKO NOŚNIK KULTURY I INTERPRETATOR ŚWIATA – ZAGADNIENIA ETNOLINGWISTYKI.

- J. Anusiewicz, *Lingwistyka kulturowa. Zarys problematyki*, Wrocław 1995.
J. Bartmiński, *Językowe podstawy obrazu świata*, Lublin 2006.
E. Sapir, *Kultura, język, osobowość. Wybrane eseje*, przeł. B. Stanosz, R. Zimand, Warszawa 1978.
B. L. Whorf, *Język, myśl i rzeczywistość*, przeł. T. Hołówka, Warszawa 1982.

9. 23 IV – AKSJOLOGIA LINGWISTYCZNA.

- J. Puzynina, *Język wartości*, Warszawa 1992.
J. Puzynina, *Językoznawstwo a aksjologia*, „Biuletyn PTJ” 1982 nr 39.

10. 7 V – JEZYK POPRZEZ PRYZMAT NAZW – WYBRANE PROBLEMY ONOMASTYKI.

- W. Chlebda, *Ile jest „Mławy” w Mławie? Pochodne nazw własnych w językowym obrazie świata Polaków*, w: *Językowy obraz świata i kultura*, pod red. A. Dąbrowskiej i J. Anusiewicza, Wrocław 2000.
Polskie nazwy własne. Encyklopedia, red. E. Rzetelska-Feleszko, Warszawa-Kraków 1998.

11. 14 V – JEZYK A SPOŁECZEŃSTWO – WSPÓŁCZESNA SOCJOLINGWISTYKA.

- S. Grabias, *Język w uwarunkowaniach społecznych. Socjolekty*, w: tenże, *Język w zachowaniach społecznych*, Lublin 1997.
Język i społeczeństwo, red. M. Głowiński, Warszawa 1980.

12. 21 V – GŁÓWNE PROBLEMY PSYCHOLINGWISTYKI.

- J. Aitchison, *Ssak, który mówi. Wstęp do psycholingwistyki*, przeł. M. Czarnecka, Warszawa 1991.

13. 4 VI – JEZYK W ŚWIETLE DANYCH STATYSTYCZNYCH.

- J. Sambor, *Lingwistyka kwantytatywna – stan badań i perspektywy rozwoju*, „Biuletyn PTJ” 1988 nr 41.
J. Sambor, *Słowa i liczby*, Warszawa 1972.

14. 11 VI – SPRAWDZIAN.

Słowniki, podręczniki, kompendia:

- Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*, red. K. Polański, Wrocław 2003.
A. Heinz, *Dzieje językoznawstwa w zarysie*, Warszawa 1978.
G. Helbig, *Dzieje językoznawstwa nowożytnego*, przeł. C. Schatte i D. Marciniak, Wrocław 1982.
J. Lyons, *Wstęp do językoznawstwa*, przeł. K. Bogacki, Warszawa 1975.
E. Łuczyński, J. Maćkiewicz, *Językoznawstwo ogólne – wybrane zagadnienia*, Gdańsk 1999.
W. Mańczak, *Problemy językoznawstwa ogólnego*, Wrocław 1996.
T. Milewski, *Językoznawstwo*, Warszawa 2004.
Słownik terminologii językoznawczej, red. Z. Gołąb, A. Heinz, K. Polański, Warszawa 1968.
Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.